

همواره قابلیت‌های کارکردی عاملی مهم و درجه‌اول، در انگیزه و شکلگیری تحولات خوشنویسی بوده است. اگر چه زیبایی بصری نیز بدون شک مورد نظر خطاطان قرار گرفته اما به‌ویژه امروزه، صنعت چاپ و گرافیک تاثیر شگرفی بر روند توسعه و تحولات خوشنویسی داشته‌است.

خوشنویسی ایرانی با از دست رفتن مصرف اصلی آن یعنی کتابت و مواجهه با نیازهای جامعه مدرن در قرن اخیر روند تازه‌ای را دنبال کرد. تحولات فرهنگی - هنری و سیاسی - اجتماعی و فناوری در ایران، در دوره‌های قاجار و پهلوی زمینه‌ساز نوآوری متفاوتی در خط شده‌اند. در دوره‌ی قاجار با ظهور روزنامه‌ها و نشریات، مصرف اصلی خوشنویسی یعنی کتابت و تکثیر، آثار مکتوب به‌تدریج از بین رفت. از این رو جنبه‌های خلاقه و روشهای شخصی و شیوه‌گرایانه در خط نمود بیشتری پیدا کرد و با رواج «سیاه‌مشق»ها دوران تازه‌ای فرا رسید. پس از آن در دوره‌ی پهلوی با پدیدآمدن نیازهای جدید برای جامعه همچون تجارت، تبلیغات و فناوری و همچنین مواجهه با هنر جهانی، خوشنویسی نیز میبایست خود را با این تحولات هماهنگ میکرد.

روند تحولات در خوشنویسی به شکل سنتی محدود نشد و هنرمندان، خطاطی و نقاشی را با هم درآمیختند تا امکانات نوینی را تجربه کنند به این کار رفته‌رفته عنوان نقاشیخط داده شد. شاید بتوان گفت مکتب سقاخانه خاستگاه اصلی زیباشناسی و نوآوری معاصر، در خوشنویسی خط به‌ویژه در پیش از انقلاب اسلامی بوده است. پس از انقلاب، خوشنویسی با اقبال زیادی از سوی جوانان مواجه شد آنان در عرصه‌های مختلف اعم از شیوه‌های سنتی و یا تلاش برای ایجاد خلاقیت‌های نوین با هم به رقابت پرداختند. رشد هنر گرافیک و گستردگی نیازهای نوین جامعه، پدیدآمدن کامپیوتر به عنوان یکی از مهمترین ابزارهای کار گرافیک و نشر رومیزی همه و همه چالش‌های جدیدی پیش روی خوشنویسی معاصر هستند.

از: ویکیپدیا؛ دانشنامه‌ی آزاد